

Svar på interpellation 2005:79 av Lennart Kalderén att Banverket måste kompensera SL:s resenärer

Lennart Kalderén (m) har frågat mig om jag är beredd att kräva Banverket på kompensation till SL:s resenärer för alla inställda och försenade pendeltåg.

Som svar vill jag anföra följande:

Under september och oktober månad har pendeltågsresenärerna drabbats av allvarliga störningar i trafiken till följd av försenade och inställda tåg. Ansvaret för ökningen av andelen icke-punktliga avgångar delas mellan Banverket och operatören Citypendeln. När det gäller den mycket kraftiga ökningen av inställda tåg vilar ansvaret tungt på Banverket. En stor del av dessa beror direkt och indirekt på ombyggnaden av spåranläggningen vid Tegelbacken, som syftar till att öka kapaciteten på spåren i avvaktan på den nya Mälartunneln. Även hala spår, så kallad lövhalka, ledde till att många tåg ställdes in i avvaktan på reparation. Dessa tåg är nu sedan några veckor åter i drift. Samtidigt är höstens trafikstörande arbeten vid Tegelbacken avslutade. Statistik från SL visar också en kraftig förbättring avseende inställda tåg under november månad.

Inför de planerade arbetena vid Tegelbacken beslutade Banverket i maj i år att under några helger reducera kapaciteten förbi arbetsplatsområdet, en minskning som endast kom att drabba pendeltågstrafiken. Vi är i SL:s styrelse eniga om att Banverkets prioritering är helt oacceptabel och att det heller inte är första gången som pendeltågstrafiken nedprioriteras i förhållande till övrig järnvägstrafik. Beslutet har också överklagats av Citypendeln till länsrätten.

Interpellanten vill att jag ska avkräva Banverket 45 miljoner i kompensation och att dessa pengar ska återbetalas till resenärerna i form av en tillfällig sänkning av priset på 30-dagarskortet med 100 kr under december månad.

Enligt det gällande trafikavtalet betalar SL varje år ca 28 miljoner i banavgifter till Banverket, ett belopp som reduceras ifall trafik ställs in till följd av Banverket. Vidare har SL via Citypendeln möjlighet till ersättning för direkta skador orsakade av Banverket, exempelvis skador på fordon. Under 2003 tillämpades på försök ett frivilligt system med incitament mellan SL och Banverket, vilket Banverket valde att lämna. Det nuvarande trafikeringsavtalet ger inga möjligheter till ersättning för att kompensera resenärerna.

2005-12-13

LS 0511-2015

Det är alltid SL som har ansvaret för trafiken gentemot resenärerna, oavsett vad som orsakat störningarna. Det bör därför vara upp till SL:s styrelse att oberoende av villkoren i trafikeringsavtalet med Banverket hantera frågan om eventuell kompensation till resenärerna.

SL har en gång tidigare valt att kompensera resenärerna för störningar i trafiken genom en sänkning av priset på 30-dagarskortet med 100 kr. Det skedde under våren 2000 efter Citypendelns då kaosartade övertagande av pendeltågstrafiken. Andelen inställda tåg var då efter övertagandet i januari 2000 tio gånger fler än under september och oktober i höst. Sammantaget var andelen inställda tåg under de första sex månaderna år 2000 mellan 10 och 17 procent, vilket är tre till fem gånger fler än de 3,5 procent som ställdes in under september och oktober i år.

SL:s styrelse har fattat beslut för att säkerställa att även pendeltågsresenärerna ska kunna komma i åtnjutande av samma kvalitetshöjning som de senaste åren skett inom resten av SL-trafiken. Den 29 december gav en enig styrelse företaget Stockholmståg i uppdrag att från den första juli nästa år ta över driften av pendeltågstrafiken. Landstingsfullmäktige har också beslutat att under nästa år investera närmare fyra miljarder i SL, varav en stor del handlar om de nya pendeltåg som nu levereras i en takt av ett tåg per månad. Den nya Årstabron kommer under nästa år innebära en förstärkning av spårkapaciteten in till Stockholm, även om det fortfarande bara är två spår på den sista sträckan mellan Södra Station och Stockholms Central.

När det gäller Banverket ser jag det som viktigt att välja rätt strategi för att säkerställa att höstens problem inte återupprepas. Vid ett möte måndagen den 5 december mellan SL, Banverket och Citypendeln kom vi överens om en rad snabba åtgärder för att kunna förbättra kvalitén. Banverket ska placera servicepersonal i beredskap i Södertäljeområdet för att snabbt kunna avhjälpa fel på signalanläggningen. Banverket kommer också tillsammans med förarpersonal från Citypendeln att inventera sträckor där sly måste röjas för att minska risken för halka på spåren. Kommande arbeten vid Tegelbacken kommer också planeras så att störningarna för pendeltågstrafiken minimeras. Tågförarna kommer också ges bättre möjlighet än idag att informera resenärerna vid störningar.

Jag tror resenärerna är mer förtjänta av en kompensation där trafiken blir varaktigt bättre, än att Banverket ges möjlighet att köpa sig fria från de problem de ställde till med för SL:s resenärer under september och oktober.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Anna Kettner